תורה לדעת

N.Y.C. TIME
זמן הדלקת נרות - 4:22
סוף זמני ק"ש - 8:35
- 9:11
סוף זמן תפלה - 10:01
דף היומי לשבת: **בכורות נ"ז**

פרשת תולדות

"ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו" (כה:כא). ופירש"י: ויעתר לו - נתפצר ונתפייס ונתפתה לו.

בס' חכמת חיים מובא מהג"ר יוסף חיים זוננפלד זצ"ל: דברי רש"י אלו הם לכאורה משוללי הבנה, כי לשם מה דרוש כדי להענות לעתירה ולתפלה, התפייסות והתפתות? ומה הי' חסר אם נפרש כפשוטו, שנעתר ה' ליצחק ומילא בקשתו - ותהר רבקה אשתו.

בישוב הדברים נקדים דברי הפסוק להלן (שם:כט-ל) "ויזד יעקב נזיד וגו' ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה וגו'". ראה פירש"י שמביא את המדרש: ואותו היום מת אברהם, שלא יראה את עשו בן בנו יוצא לתרבות רעה, ואין זו שיבה טובה שהבטיחו הקב"ה, לפיכך קצר הקב"ה חמש שנים משנותיו, ע"כ. ולכן בישל יעקב נזיד של עדשים שזה מאכל אבלים.

היוצא לנו מדברי המדרש, כי בגלל התפקרותו של עשו, נתקצרו שנותיו של אברהם אבינו בחמש שנים. ואם הי' עשו יוצא לאויר העולם בזמנו, דהיינו מאוחר יותר בחמש שנים כפי שהי' מעותד להיות, הי' אברהם ממלא שנותיו, ק"פ שנים כמו יצחק. ולמה נולד עשו חמש שנים לפני זמנו, כי הקב"ה נעתר לתפלתו של יצחק, שהפציר בה' לרפאות את רבקה מעקרותה והקדים את לידתו של עשו בחמש שנים.

וחיזק מורנו את דברי המדרש בגימטריא נפלאה: "ויעתר לו ה'" בגימ' "חמש שנים".

וכאשר הרב יהודה לייב שענקר ז"ל, נכד מורנו, אמר לגאון הדור רבי אהרן קוטלר זצ"ל את הגימטריא, לא יכול הגאון לכבוש את התפעלותו ואמר: בטוחני שגימ' זו ברוח הקודש נאמרה. ואף הוסיף נופך משלו: כי עתה נתיישבו לו דברי רש"י שמפרש על המלים "ויעתר לו" - נתפצר ונתפייס ונתפתה, כי כאן היתה ההענות מלווה בהתפייסות ובהתפתות, שנתפייס ונתרצה הקב"ה להקדים לידתו של עשו בחמש שנים, אע"פ שע"י כך נתקצרו ימיו של אברהם בחמש שנים, ושפיר יש כאן התרצות והתפייסות.

❖

"ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה'" (כה:כב). פירש"י, כשהיתה עוברת על פתחי תורה של שם ועבר - יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודה זרה - עשו מפרכס לצאת. והקשה מרן הבית הלוי זצ"ל (מובא בספר משלחנו של בית הלוי), אמאי רצה יעקב לצאת? הרי היו למדין עמו כל התורה כולה, כדאיתא (נדה ל:) שמלמדין את התינוק כל התורה כולה.

הניחא עשו - הי' פרא אדם, בן בליעל, ולא רצה ללמוד תורת ה', בשביל זה הי' מפרכס לצאת לעולם ההבל, לילך תמיד לבתי משתאות למלאות תאותו. אבל יעקב אבינו, שהי' תמיד איש תם יושב אהלים - למה באמת מפרכס לצאת לעולם ההבל להיות ביום אכלני חרב וקרח בלילה? ישב במקומו האור והחם, ויאכל מוכן מבלי טורח, תורתו נעשית ע"י מלאך קדוש אשר ילמדהו סודות התורה!

ולמה באמת יפרכס לצאת לעולם החושך והשפל, אשר אדם לעמל יולד יום וליל לא ישבות בעבור טרדות הזמן לפרנס אשתו ובניו, לסבול צרות רבות לשבור בר? מה לו ולצרה הזאת? די' לצרה בשעתה! וכי נשתכח ממנו ח"ו דברי חז"ל אשר טוב להאדם שלא נברא משנברא?

ותי', כי באמת הי' רוצה יעקב להיות תמיד בבטן אמו ללמוד תורה, רק כי כל זה אינו שוה לו לישב בהתחברות איש בליעל, כי פן ושמא ילמוד ממעשיו הרעים ח"ו - אשר זורה רשעים מרחם!

מרן הגר"ח זצ"ל הוסיף בשם אביו הבית הלוי זצ"ל שאמר ע"ז דמהכא מוכח ההלכה של "אל תתחבר לרשע" המובא במס' אבות (פ"א מ"ד) נתאי הארבלי אומר, הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע, ואל תתיאש מן הפורענות - הוא אפי' לדבר מצוה וללימוד התורה (כדאיתא באדר"נ פ"ט).

❖

"וימכור את בכורתו ליעקב" (כה:לג) [לכבוד פדיון הבן]. פסח הוא "ראש כל המועדות" שהם זכר ליציאת מצרים שהיא יסוד אמונתנו ["אנכי ה' אלקיך אשר הוציאך מארץ מצרים"], וענין הבכורה ומצות פדיון בן בכור קשורים לפסח.

בלקט יושר (ח"א או"ח עמ' פ"ה) מובא מהתרומת הדשן שמת אברהם אבינו בליל פסח. וכ"כ בהגהות מוהר"א אזולאי על הלבוש (או"ח סי' תע"ו אות א'): ויש אומרים [שאוכלים ביצים בליל פסח] זכר לאבילות, שבלילה הזה מת אברהם אבינו ע"ה, עכ"ל, וכן כתב הפמ"ג (או"ח סי' תע"ו מש"ז סק"ג): עיין ביד יוסף [שכתב ד]עשו עבר ה' עבירות [וביניהם ש]בא על נערה מאורסה, רמז כי אברהם אבינו ע"ה ז"ל מת בערב פסח [ועשו אכל מצה אז, והרי אחז"ל שהאוכל מצה בערב פסח כאילו בא על ארוסתו בבית חמיו] ומשום הכי אוכלים ביצים זכר לאבילות, ויעקב בישל נזיד ולחם מצה ונתן לעשו, עכ"ל. הרי שמכירת הבכורה מעשו ליעקב היתה אז בערב פסח או בפסח גופא.

וכמו כן, כאשר בירך יצחק את יעקב, פסח הי' [עיין ברש"י עה"פ: "שני גדיי עזים" (כז:ז) שכתב: פסח הי' האחד הקריב לפסח והאחד עשה מטעמים], ובאותה שעה הסכים על המכירה [עיין ברש"י

עה"פ: "גם ברוך יהי'" (כז:לד) שכתב: שלא תאמר אלולי שרימה יעקב לאביו לא נטל את הברכות, לכך הסכים וברכו מדעתו].

וכאשר הסכים הקב"ה על מכירת הבכורה אצל הסנה, הודיע למשה אודות מכת בכורות שאירעה בליל פסח, כמו שכתוב בפ' שמות "ואמרת אל פרעה כה אמר ה' בני בכור ישראל, ואומר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך" (ד:כב-כג). ופירש"י: בני בכורי וכו' ומדרשו: כאן חתם הקב"ה על מכירת הבכורה שלקח יעקב מעשו.

ובליל פסח כשהכה הקב"ה בכורי מצרים, נתקדשו בכורי ישראל, כדכתיב בפ' בא: "קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבני ישראל באדם ובבהמה לי הוא" (יג:ב). ופירש"י: לי הוא - לעצמי קניתים, על ידי שהכיתי בכורי מצרים. [ובשם הגרי"ל דיסקין זצ"ל (מובא בסידור אוצר התפילות בהושענות, ד"ה "יקרך עמם מעבירים") שפרשת "קדש לי כל בכור" ניתנה לבני ישראל בליל פסח קודם שיצאו ממצרים].

ובסוף פ' "והי' כי יביאך" שבסוף פ' בא כתוב: "וכל בכור אדם בבניך תפדה, והי' כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים וגו'" (יג:יד). ובאור החיים הקדוש מובאים דברים נפלאים: "והי' כי ישאלך וגו'" - פירוש בשעה שיראה בנך ענין פדיון בכור, אם ישאלך ["מה זאת"], אתה חייב לומר לו. אבל בלא שאילה אין חיוב אלא בליל פסח, ולזה דקדק לומר "מחר" - פירוש, אפילו למחר דהיינו כל זמן שיהי' וכו', עכ"ל.

הרי ששייכת מצות סיפור יציאת מצרים בכל השנה - אצל פדיון הבן.

בקינה האחרונה לתשעה באב - "אלי ציון ועריה", אנו אומרים: "עלי זבחי תמידיה ופדיוני בכוריה", ומקשים העולם: מה עניין פדיון בכורות אצל החורבן; הלוא גם בזמן הזה נוהגת מצות פדיון הבן, וא"כ למה מקוננים "על פדיוני בכוריה"?

במוסף שבת קודש לה'יתד נאמן' (תשע"א 49 - דברים) איתא: אמנם, במעמד פדיון הבן שנערך בקיץ תשנ"ז לנכדו הראשון של הג"ר אליהו ברוך פינקל זצ"ל, מראשי ישיבת מיר, הוא חזר והעמיד את דברי הפייטן על דרך הפשט, ונביא את רעיונו הנפלא.

בקצרה: בגמרא ב"ב (ס:) מובא שפשטה עלינו מלכות הרשעה וכו' "שאין מנחת אותנו להכנס לבי שבוע הבן, ואמרי לה לבי ישוע הבן", הרשב"ם שם לא מפרש מהו ישוע הבן, אמנם, גם במס' ב"ק (פ.) מוזכר שבוע הבן וישוע הבן [בנושא אחר], ורש"י שם מפרש: וישוע הבן היינו משתה שעושין לפדיון הבן בכור, "ישוע" מתרגמינן פורקן כמו פדיון, עכ"ל, נמצא שלדעת רש"י היתה גזירה מיוחדת אחר החורבן שלא לקיים סעודת מצות הפדיון, וא"כ על דא שפיר קא בכינא: "ופדיוני בכוריה" וכו', עיי"ש.

ולפי דברינו הנ"ל אפשר לומר שלכן גזרה מלכות הרשעה שלא לחוג מצות פדיון הבן בסעודה, משום שמצות פדיון הבן היא זכר ליציאת מצרים שהיא יסוד אמונתנו, וכוונתם היתה לקעקע אמונתנו בבורא עולם, ח"ו.

ושמא יש להוסיף, דבאור החיים הקדוש בפ' ויחי (מט:כח) מובא דעתידה בכורה שתחזור לבכורים, וא"כ אפשר שחששו שע"י קיום מצות פדיון הבן ופירסומה יעוררו רחמים להביא הגאולה.

ולא עוד, אלא שמסופר שכאשר האמרי אמת זצ"ל עשה פדיון הבן לבכורו, אמר שהקב"ה ג"כ מקיים מצות כדאיתא: "תפילין דמרי עלמא" (ברכות ו.) ומצות פדיון הבן מקיים בזה שיפדה בנו בכורו מהצרות והגלות.

יהי רצון שיזכו ההורים לגדל את רך הנפדה לתורה לחופה ולמעשים טובים, ובזכות פדיון הבן זה נזכה במהרה להגשמת נבואת ישעי': ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברינה ושמחת עולם על ראשם, ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה" (לה:י) אכי"ר.

❖

בענין הנחת מטפחת ס"ת על מעוברת שלא תפיל וס"ת על מקשה ללילד

על הפסוק: "ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי וגו'" (כה:כב), פירש"י: "ותאמר אם כן" - גדול צער העיבור, "למה זה אנכי" - מתאוה ומתפללת על הריון.

במדרש (ב"ר פס"ג:ו') איתא: "ותאמר אם כן למה זה אנכי" - ר' יצחק אמר, מלמד שהיתה אמנו רבקה מחזרת על פתחיהן של נשים ואומרת להן, הגיע לכם הצער הזה בימיכם? [ותאמרנה לא. ותאמר] אם כך הוא [אצלי] צערן של בנים, והלואי לא עיברתי, עכ"ל. הרי שהי' לרבקה צער העיבור.

והנה לקמן בפ' וישלח כתוב: "ותלד רחל ותקש בלדתה" (לה:טז).

הבה נעיין בהיתר השתמשות בכמה סגולות בעד נשים מעוברות שמסוכנות להפיל, וליולדות שמקשות לילד.

בפ"ב דשבועות (טו:) איתא: רבי יהושע בן לוי אמר להו להני קראי [הפסוקים של שיר של פגעים - "יושב בסתר עליון וגו'"] וגאני [הלך לישון בלילה]. ומקשה הגמ': היכי עביד הכי, והאמר ריב"ל אסור להתרפאות בדברי תורה. ומשני: להגן שאני, ואלא, כי אמר אסור [רק היכא] דאיכא מכה, אי דאיכא מכה אסור ותו לא, והתנן, הלוחש על המכה [מקראות של תורה להתרפאות] אין לו חלק לעולם הבא. הא איתמר עלה, א"ר יוחנן, ברוקק שנו [ברוקק ואחר כך לוחש], לפי שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה.

ובתוס' (ד"ה אסור להתרפאות בדברי תורה) איתא: והדאמר במס' שבת (סז.) לאישתא צמירתא [מין חולי] לימא הכי: "וירא מלאך ה' אליו וגו'". סכנתא שאני.

בירושלמי שבת (פ"ו סוף ה"ב) איתא: אין קורין פסוק על גבי מכה בשבת (צ"ל: בשם). [בביאור הגר"ח קניבסקי שליט"א איתא: דאסור להתרפאות בדברי תורה, ומשמע דליכא איסור אלא בקראי דאיכא שם], והדין דקרי על יברותה אסור [יברותה הם דודאים, ופי' איזה לחש שאומרים פסוק על דודאים ומועיל לרפואה]. בוא וקרי [אומר לחבירו בוא וקרא] את הפסוק הזה על בני שהוא מתבעת [מתפחד שהוה כמתרפא]. תן עליו ספר, תן עליו תפילין בשביל שישן - אסור. והא תני, אומרים היו שיר פגועין בירושלים [שיר כנגד מזיקין. אלא מותר להגן על עצמו בפסוק]. א"ר יודן, כאן משנפגע, כאן עד שלא נפגע [כשיש לו כבר מכה או שהוא מתפחד כבר, הוא דאסור. כשאינו אלא להגן - שרי].

על פי' הנ"ל פוסק הרמב"ם (הל' עבודת כוכבים פי"א הי"ב): הלוחש על המכה וקורא פסוק מן התורה, וכן הקורא על התינוק שלא יבעת והמניח ספר תורה או תפילין על הקטן בשביל שיישן, לא די להם שהם בכלל מנחשים וחוברים, אלא שהן בכלל הכופרים בתורה שהן עושין דברי תורה רפואת גוף ואינן אלא רפואת נפשות שנאמר "ויהיו חיים

לנפשך", אבל הבריא שקרא פסוקין ומזמור מתהילים כדי שתגן עליו זכות קריאתן וינצל מצרות ומנזקים - הרי זה מותר.

בהל' מעונן ומכשף (יו"ד סי' קע"ט) נפסק: תינוק שנפגע, אין קורין עליו פסוק ואין מניחין עליו ספר תורה (סע' ט').

והנה, דנו האחרונים על סגולות שונות שנתפשטו שלכאורה סותרות הלכה זו כגון הנחת ספר תורה במיטת יולדת או על גבי בטנה של יולדת, או עטיפתה במעיל או במטפחת או באבנט של ספר תורה.

בשו"ת חינוך בית יהודא (סי' ע"א) נשאל: אם מותר להביא ספר תורה אצל יולדת המקשה ללילד באשר שנראה לי דאינו נכון והוא בזיון לתורה ובפרט שאין ליתן ביד אשה, והשיב: הדין עמך ומטעמך. גם אדוני אבי ז"ל הי' מקפיד מאד שלא יזלזל בכבוד הספר תורה כענין זה, ושלא יביאו הספר תורה אלא בפתח חדר של היולדת שזכות התורה יגן עליה, ולא לענין סגולה או רפואה, ונפקא מינה באם שהיא מרשעת ונפש חוטאת, (ו)לא לזכות יחשב לה על כל פנים. כל שכן שלא ליתן בידיה או לפותחה או ליתן ליד שום אשה, עכ"ל.

ועיין בשו"ת מהרי"א (יו"ד סי' רפ"א) שתמה, דאם בהבאת ספר תורה מבית הכנסת לפתח חדרה ליכא בזיון, מאי בזיון איכא בהנחת הס"ת ביד האשה; והלוא נשים נדות מותרות לאחוז בס"ת כדאיתא (יו"ד סי' רפ"ב סע' ט'), ונשאר בצריך עיון.

ובספר ישוע הבן (מובא בשו"ת בצל החכמה עמ' פ"ה) תירץ דאם יתנו הס"ת ליד האשה יהי' נראה שהס"ת הוא כשאר חפץ של סגולה וכקמיע שאינו מועיל עד שישאו אותו מי שצריך לו או לפתחו, ובאמת אין עושים רק משום שזכות התורה תגן עליה.

ועיין בשו"ת ר' עזריאל דאיינה (מרבני איטלי' בתחילת המאה הש עשרה למספרם, סי' ט'), שכתב בחריפות נגד הסגולה להביא ס"ת אצל נשים המקשות לילד, וז"ל בא"ד: כי האמנם את פי הגדולים אשר בארץ לא שאלו, רק במעשה נשים ובמעשה כשפים, כי נער הייתי וגם זקנתי ובפיימונט"ו [Piemonte בצפון מערב איטלי', ששם הי' מרכז של גולי צרפת] במקום גדולים שם ישבתי לא נעשה מעולם כדבר הרע הזה בקרבנו. לכן אצווח ככרוכייא, אשום ואשאף יחד כי לא נכון לעשות כן לזלזל בכבוד אלקינו ולעשותה קמיע וכו', עיי"ש.

אמנם הבאר שבע (סנהדרין קא.) מתיר להניח ס"ת על אשה המקשה לילד, וז"ל בא"ד: והיוצא מכלל דבריהם לענין הלכה כך הוא, דדוקא בלוחש על המכה או בשאר חולי דלאו מכה ומזכיר שם שמים ורוקק הוא שאין לו חלק לעולם הבא, אבל אם אינו רוקק לא חמיר כולי האי. ומיהו איסורא איכא ואפילו בלא הזכרת שם שמים, ואם יש בו סכנת נפשות הכל מותר, ומותר לקרוא פסוקים להגן כגון בלילה על מטתו. ולפי זה הא דאמרינן בירושלמי דשבת פרק במה אשה (סוף ה"ב) תינוק שנפגע אין קורין עליו פסוקים ואין מניחין עליו ספר תורה (עי' שו"ע יו"ד סי' קע"ט סע' י"ד), מיירי דוקא שאין בו חולי של סכנה.

ומכאן נ"ל ללמוד סעד וסמך למה שנוהגין העולם להניח ספר תורה על אשה המקשה לילד או לקרות עליה פסוקים, משום שיש בה סכנת נפשות הרבה יותר מבאישתא צמירתא, שהרי אפילו על יולדת שאינה מקשה לילד מחללין עליה שבת לכל מה שצריכה, משתשב על המשבר או משעה שהדם שותת ויורד איזה שקודם מחללין, ומדליקין לה הנר אפילו היא סומא, משום איתובא מיתבא דעתא סברה אי איכא מידי חזיא חברתה ועבדא לי (שבת קכט.), א"כ כל שכן וק"ו כשהיא מקשה לילד שהיא כפשע בינה ובין המות שהכל מותר, עכ"ל הבאר שבע.

בקונטרס ויצבר יוסף (עמ' ז' הערה י"ז) איתא דבספר ברית אבות להג"ר שבתי ליפשיטץ זצ"ל על הל' מילה, (קונטרס מפתח של חי') הביא דברי הבאר שבע שהתיר להביא ס"ת אצל המקשה לילד, ודברי החינוך בית יהודא שאוסר, וקושיית שו"ת מהרי"א על החינוך בית יהודה שהתיר להביא את הס"ת עד פתח החדר שמהקשה לילד נמצאת שם. ושוב מביא בשם ספר רפואה וחייב שחולק על החינוך בית יהודא, ודעתו לאסור להביא ס"ת אפילו אצל פתח השער אצל היולדת, דהוי ח"ו הורדה אצל הספר. אבל מצאנו קבלה לאשה המקשה לילד שאדם אחר יקח כלי מים לרחוץ רגלי עמודי הספר תורה במקומם [בבית הכנסת] ולהביאם ולתת אותם להמקשה לילד לשתותם, כי בזה ליכא שום פקפוק כלל, ואדרבה, "כבוד גדול לתורה לשתות מי רחיצה של עמודי ספר תורה".

והנה בשו"ת טוב טעם ודעת (מהדורא תליתאי ח"ב סי' מ"ז) נשאל הגאון רב שלמה קלוגער זצ"ל אם מותר לכרוך מפת ספר תורה סביב מעוברת כסגולה שלא תפיל הוולד, והשיב להקל ממה נפשך אם לא הוחזקה בהפלת עובר, א"כ לא הוי לשם רפואה אלא להגן. ואם הוחזקה בסיכון, הרי זה בגדר סכנה ומותר. ויותר מזה, הוא מתיר גם אם הולידה כבר ולא הגיעה לידי דרגת מסוכנת, הואיל ולדעתו האיסור הוא רק בספר תורה עצמו ולא בתשמישיו.

ועיין בשו"ת אבני צדק (או"ח סי' י"ג), בשו"ת חזון נחום (ח"א סי' י"ג), ובשו"ת אמרי כהן (סי' ה') שדנו בענין הנוכחי.

TORAH LODAAS

Parshas Toldos
© copyright 2026
by Rabbi Matis Blum z"l

רוחמה ליבא בת רבקה לרפו"ש
צביה חיה בת לאה ברעניא לרפו"ש
לז"נ אסתר בת שלמה זלמן שטרן ע"ה

"ויזרע יצחק בארץ ההיא וימצא בשנה ההיא מאה שערים" (כו:יב)

"And Yitzchok planted during that year and he found a hundred measures ..."

Hagaon Rav Yehonoson Eibeschitz, Z'T'L', notes that Yitzchok did not plant in the land of the *Plishtim* until that time because he was afraid that if the *Plishtim* would see the bountiful crops that would grow they would realize that he was indeed married to Rivka [and was not her single brother] since Chazal tell us that one who lives without a wife, lives without *Bracha* (Yevamos 63).

Therefore, the Posuk emphasizes that Yitzchok planted "in *that* year" - the year after it was revealed to the *Plishtim* that he was married to Rivka and there was no longer any danger in having people becoming aware of their marital status.

"וישטם עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו" (כז:מא)

"And Eisov hated Yaakov because of the Bracha that his father blessed him ..."

Hagaon Reb Yehonoson Eibeschitz, Z'T'L', asked: If a butcher asks the Rov a question about an animal, and the Rov declares the animal to be "*Traife*", the butcher does not yell or abuse the Rov, but accepts his ruling. Why is it then, that if this same butcher would take someone to the Rov regarding a minute monetary matter, and the Rov would rule against him, the butcher would complain, and shout, and refuse to accept the Rov's decision?

The answer is: When the Rov rules that the animal is "*Traife*", only the butcher loses: his friend does not gain. However, when the Rov rules that the butcher must pay his friend, what bothers the butcher is not so much that he will lose, as much as the fact that his friend will gain.

The same was true here: Eisov hated Yaakov because Yaakov received the Bracha - "על הברכה אשר ברכו אביו" - and not because he lost it ...

"למה אשכל גם שניכם יום אחד" (כז:מה)

"Why will I be bereaved of both of you on one day?"

Why was Rivka concerned about losing Eisov?

The *Brisker Rov, Z'T'L'*, explained that Rivka knew that great men were destined to come from Eisov who would convert or be helpful to Bnei Yisroel [e.g. Ovadia, the descendants of Haman who disseminated Torah, Antoninus, etc.]. However, the chances of any good coming from Eisov depended on the existence of Yaakov and his descendants - for only if Bnei Yisroel would exist would it be possible for Bnei Eisov to convert. According to this, if Yaakov would be killed, then it would be impossible for any good to come from Eisov.

This, then was the intent of Rivka when she said that if Yaakov were to be killed, she would immediately be bereaved of both of her sons - since, even if Eisov would live, nothing positive could come from him ...

"ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו ויצוהו וגו' לא תקח אשה מבנות כנען" (כח:א)

"And Yitzchok called Yaakov and blessed him and commanded him ... 'Do not take a wife from the daughters of Cana'an.'"

The *Chofetz Chaim, Z'T'L'*, pointed out that we see from here that if one wishes to influence his children to follow the proper path, he should not be unduly harsh with them, but rather, follow the example of Yitzchok. Originally he blessed Yaakov "ויברך אותו" and spoke to him softly, and only afterwards he requested of him not to marry a daughter of Cana'an ...

HALACHIC DISCUSSIONS

(not to be relied upon for Halacha L'Ma'aseh)

The Yerushalmi (Bikurim 3:3) learns from the fact that the Torah calls the woman whom Eisov married *Machalas*, that a Chosson is forgiven (*Mochalin*) for all of his sins.

In the Shulchan Aruch (Even Ho'ezer 61:1) it is mentioned that it is customary for a Chosson and Kallah to fast on their wedding day. One reason is, to do Teshuva for their Aveiros.

It would seem from this that it is necessary for the Chosson and Kallah to do Teshuva in order for the atonement to take place.

However, the fact that we learn this concept from Eisov who did not repent, it would seem that Teshuva is not necessary.

The S'dei Chemed (Ma'areches Chosson V'challah 4) concludes that the need for the Chosson and Kallah to do Teshuva for the Kapara to take effect is a Machlokes between the Bavli (that requires Teshuva) and the Yerushalmi (that does not require it).

QUESTIONS OF THE WEEK

1) Why did Rivka not have any more children after she gave birth to Yaakov and Eisov?
2) Who told Rivka that she was pregnant with twins?
3) How did Eisov dress when he took care of Yitzchok?
4) Which meal may one not eat from his own food?
5) How was Yitzchok affected by a curse that Avimelech gave Sara?
6) What did Yaakov tell Eisov that caused him to go out *L'tarbus Ra'a*?
7) Which father and son did Eisov kill?
8) What did Eisov demand that Yaakov give him in addition to the red lentils in order to sell the *Bechora*?
9) What was Eisov referring to when he said "Yakum *Ovi*" ["let my father get up"]?
10) After Yaakov received the Brachos, what did Eisov ask of Yishmael?
11) Why did Rivka go to the Bais Medrash of Sheim and not to the Bais Midrash of Avrohom and Yitzchok?
12) Which person, mentioned in this week's Sidra, smelled like an Esrog?
13) Which physical similarity did Yaakov and Eisov have?
14) What image was tatooed on Eisov's thigh?
15) Why did Yaakov grab onto Eisov's heel?

ANSWERS

1) The Midrash (Tanchuma, Parshas Ki Seitzei) states that Rivka was unable to bear any children after she gave birth to Eisov and Yaakov because Eisov injured her while he was being delivered.
2) According to various Midrashim (cited by Rashi and the Chizkuni 25:23), the one who told Rivka that she was pregnant with twins was either Sheim or Avrohom.
3) Eisov wore royal garments when he took care of his father (Bereishis Rabba 65:16).
4) A mourner may not eat the Se'udas Havra'a [the first meal after returning from the burial] from his own food (Mo'eid Koton 27; Yoreh Deah 378).
5) According to one view of Chazal (Baba Kama 93a) Yitzchok became blind as a result of the curse that Avimelech gave Sara.
6) When Eisov asked Yaakov why he was cooking the lentil soup, Yaakov explained that Avrohom had died and that the soup was for the *Se'udas Havra'a*. Upon hearing that Avrohom died, Eisov said that if such a righteous person as Avrohom died at a young age [younger than Adam and Noach] this shows that there is no reward for one's actions and no Techiyas Hameisim (Bereishis Rabba 63:11).
7) Nimrod and his son, Chanoch (Targum Yonoson 5:27).
8) When Eisov asked for "*Ha'adom Ha'adom*" he was asking for reddish gold as well as the red lentils (Midrash Lekach Tov, Bereishis 25:34).
9) Let the Mazal of his Avoda Zara arise (Bereishis Rabba 65:18).
10) Eisov said that he would kill his brother Yaakov, and asked Yishmael to kill his father, Yitzchok. When Yishmael told Eisov to kill Yitzchok himself he replied that there is an historical precedent for fratricide - a brother to kill a brother - when Kayin killed Hevel. However, there is no historical precedent for patricide - a son killing his father (Midrash Hagadol 28:9).
11) Either since her pain would cause them distress which would interfere with their powers of prophecy, or because of her Tzni'us, she wished to hide her pain from her husband and father-in-law (Tosafos Hashaleim, 25:22, #15).
12) Yaakov (see Tosafos, Ta'anis 29b).
13) Possibly - a similar voice (Ramban 27:12).
14) A snake (Sefer Hatziyuni 25:25. See Targum Unkelos and Yonoson on 25:25 - גבר נחשירכן).
15) Since Eisov is likened to a *Chazir* (Tehillim 80:14) and the sign of purity in a *Chazir* is in his hoof, Yaakov wished to touch the only "pure" part of him (Moshav Zekeinim 25:26).

NOW AVAILABLE

The sefer **נר מתתיהו** is available for purchase:

- in seforim stores
- via shipping by emailing *torahlodaas@gmail.com*
- by picking up in Monsey, Queens, or Lakewood. Please be in touch via email.

The sefer **מצא טוב** on **שמחות** and the set of Torah Lodaas volumes 1-5 are available for purchase. Email to purchase.

Due to many practical considerations, Torah Lodaas is only available through e-mail. Anyone who wishes to dedicate an issue or receive Torah Lodaas is asked to send his name and e-mail address to: *TorahLodaas@gmail.com*

The material for this issue has been reprinted from previous years